

Műtárgyfotó - ezüst dísztal a Dareiosz holtteste fölött álló Nagy Sándor alakjával Apor Károly gyűjteményéből az 1884. évi történeti ötvösmű-kiállításon

Könyvtár – Mintalapok

Leltári szám:	RF 12742.15
Alkotó:	Bessmann, David (1610 k. - 1677) Weinwurm, Antal (1845 - 1925 k.) / fényképész
Készítés ideje:	1884 17. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Budapest; Augsburg
Anyag:	fotópapír

Az 56,5x66 cm méretű aranyozott ezüst dísztal a felső peremen látható ötvösjegyek (DB mesterjegy és toboz alakú augsburgi városjegy) tanúsága szerint David Bessmann műve az 1650 körüli évekből.

A tál Apor Károly (1815–1885) tulajdonaként szerepelt az 1884. évi történeti ötvösmű-kiállításon, majd Egger Henrik (1836–1914) tulajdonaként az 1896. évi millenniumi kiállításon. Ezzel egy időben az Iparművészeti Múzeum megbízásából Herpka Károly galvanoplasztikai másolatot készített a tárgyról. A dísztal később Eugen Gutmann berlini, majd John Pierpont Morgan (1837–1913) New York-i műgyűjtő tulajdonába, végül 1917-ben a hartfordi Wadsworth Atheneum Museum of Art gyűjteményébe került (ld. [itt](#) - ltsz.: 1917.255).

Az 1884-es kiállításon egy azonos ötvösjeggyel jelzett ezüst kanna is szerepelt, szintén Apor Károly tulajdonaként (IV. terem, Nr. 46.), amely minden bizonnyal a tálhoz tartozott, s azonos azzal a kannával, amelyik a Christie's 2009. február 23-i párizsi aukcióján (Yves Saint Laurent gyűjteményének árverésén) szerepelt (ld. [itt](#)).

Az 1884. évi kiállítás katalógusa szerint a tál egy "keleti meséből vett jelenetet" ábrázol. A tál közepén valójában Nagy Sándor történetének egy jelenete látható, amint a makedón király köpenyével letakarja Dareiosz holttestét. Plutarkhosz leírása szerint a gaugamélai csatában halálosan megsebesült és katonái által hátrahagyott Dareioszra Nagy Sándor lovas katonái találtak rá. A perzsa király ekkor arra kérte őket, hogy tolmácsolják Alexandrosznak köszönetét a családjával szemben tanúsított nagylelkűségért, majd meghalt. "Mikor végre Alexandrosz odaért, elszomorodott a történeteken, köpenyét ráterítette a holttestre, és betakarta vele." (Vö.: *Párhuzamos életrajzok – Nagy Sándor*, 43.)

A kompozíció nagy vonalakban Matthäus Merian 1615 körüli rézmetszetét követi (ld. [itt](#)).

Irodalom

- Szerk.: Czakó Elemér: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum által forgalomba hozott galvano-másolatok képes lapsroma*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1908. - Nr. 164.
- Az 1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás. A Történelmi főcsoport hivatalos katalógusa*. Kosmos Műintézet, Budapest, 1896. - Nr. 6288.
- Szerk.: Pulszky Károly, Radisics Jenő: *A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma*. Franklin Társulat, Budapest, 1884. - V. terem, p. 28.

